

Αγωγή, μήνυση ή ασφαλιστικά μέτρα;

Πότε χρησιμοποιείται κάθε νομική ενέργεια, τι αποτέλεσμα επιδιώκει και ποια λάθη πρέπει να αποφεύγει ο πολίτης σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο

ΑΓΩΓΗ

ΜΗΝΥΣΗ - ΕΓΚΛΗΣΗ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Ενημέρωση νομοθεσίας: 4 Αυγούστου 2026

Έκδοση για ενημερωτική δημοσίευση στο nomika-epilekta.gr

Γρήγορη απάντηση

Δεν είναι τρεις ονομασίες για το ίδιο πράγμα

Η **αγωγή** χρησιμοποιείται κυρίως όταν ζητάτε από πολιτικό δικαστήριο οριστική δικαστική προστασία, όπως πληρωμή χρημάτων, αποζημίωση, αναγνώριση δικαιώματος ή υποχρέωση κάποιου να πράξει, να παραλείψει ή να ανεχθεί κάτι. Η **μήνυση** ή, όπου απαιτείται από τον νόμο, η **έγκληση**, ενεργοποιεί την ποινική διαδικασία για διερεύνηση και ενδεχόμενη τιμωρία αξιόποινης πράξης. Τα **ασφαλιστικά μέτρα** παρέχουν προσωρινή και επείγουσα προστασία, μέχρι να κριθεί οριστικά η διαφορά ή να αποτραπεί ένας άμεσος κίνδυνος.

Στην πράξη οι δρόμοι αυτοί συχνά συνδυάζονται. Το ίδιο περιστατικό μπορεί να έχει ταυτόχρονα αστική και ποινική διάσταση, ενώ η ανάγκη άμεσης προστασίας μπορεί να επιβάλλει ασφαλιστικά μέτρα πριν ή μαζί με την κύρια αγωγή.

Αγωγή	Μήνυση ή έγκληση	Ασφαλιστικά μέτρα
Για οριστική αστική προστασία : χρήματα, αποζημίωση, αναγνώριση δικαιώματος, άρση προσβολής ή παράλειψη στο μέλλον.	Για ποινική διερεύνηση και ενδεχόμενη τιμωρία πράξης που ο νόμος χαρακτηρίζει έγκλημα.	Για προσωρινή επείγουσα προστασία , όταν υπάρχει επικείμενος κίνδυνος ή επείγουσα περίπτωση.

Περιεχόμενα

Ενότητα	Τι θα μάθετε
01	Η θεμελιώδης διάκριση: αστική, ποινική και προσωρινή προστασία
02	Τι είναι η αγωγή, τι ζητά και πώς ασκείται
03	Τι προηγείται της αγωγής: εξώδικο, διαταγή πληρωμής, διαμεσολάβηση
04	Μήνυση και έγκληση: έννοιες, προθεσμίες, παράβολα
05	Ασφαλιστικά μέτρα και προσωρινή διαταγή
06	Πρακτικός οδηγός επιλογής της σωστής ενέργειας
07	Παραδείγματα καθημερινών υποθέσεων
08	Αποδεικτικό υλικό: τι συλλέγετε αμέσως
09	Κόστος, χρόνος, δικηγόρος και νομική βοήθεια
10	Συχνά λάθη και ερωτήσεις

1. Η θεμελιώδης διάκριση: τι ζητάτε από τη Δικαιοσύνη

Το πρώτο και σημαντικότερο ερώτημα δεν είναι ποιο δικόγραφο ακούγεται πιο «δυνατό», αλλά **ποιο αποτέλεσμα θέλετε να πετύχετε**. Άλλη διαδικασία προστατεύει ένα ιδιωτικό δικαίωμα, άλλη ερευνά ένα έγκλημα και άλλη παρεμβαίνει προσωρινά επειδή δεν υπάρχει χρόνος να αναμένεται η κανονική δίκη.

Το ελληνικό δίκαιο διακρίνει, σε γενικές γραμμές, την **πολιτική δικαιοσύνη**, που επιλύει ιδιωτικές διαφορές και επιδικάζει απαιτήσεις, από την **ποινική δικαιοσύνη**, που ερευνά αν τελέστηκε αξιόποινη πράξη και αν πρέπει να επιβληθεί ποινή. Τα ασφαλιστικά μέτρα ανήκουν στην πολιτική δικονομία, αλλά έχουν ειδικό προσωρινό και επείγοντα χαρακτήρα.

Κριτήριο	Αγωγή	Μήνυση ή έγκληση	Ασφαλιστικά μέτρα
Κύριος σκοπός	Οριστική προστασία ιδιωτικού δικαιώματος	Ποινική διερεύνηση και ενδεχόμενη τιμωρία	Προσωρινή προστασία λόγω επείγοντος ή κινδύνου
Τι ζητάτε	Πληρωμή, αποζημίωση, αναγνώριση, άρση ή παράλειψη	Να ερευνηθεί πράξη που ενδέχεται να αποτελεί έγκλημα	Να διατηρηθεί δικαίωμα ή να ρυθμιστεί προσωρινά κατάσταση
Πού απευθύνεται	Στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο	Σε εισαγγελική ή ανακριτική αρχή, όπως αστυνομία ή εισαγγελέα	Στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο
Χαρακτήρας αποτελέσματος	Κατά κανόνα οριστικό μετά την τελεσιδικία και εκτελεστό υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις	Ποινική απόφαση ή αρχειοθέτηση, όχι αυτόματη αποζημίωση	Προσωρινό, ανακλητό ή μεταρρυθμίσσιμο
Βασικό αποδεικτικό επίπεδο	Πλήρης δικανική πεποίθηση με τους κανόνες της οικείας διαδικασίας	Ενδείξεις για δίωξη και απόδειξη για καταδίκη	Πιθανολόγηση του δικαιώματος και του επείγοντος

Μία πράξη μπορεί να γεννά περισσότερες διαδικασίες

Μια επίθεση μπορεί να οδηγήσει σε μήνυση ή έγκληση, σε αγωγή αποζημίωσης και, αν συνεχίζεται ο κίνδυνος, σε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Η μία διαδικασία **δεν ακυρώνει αυτομάτως** την άλλη και η επιλογή εξαρτάται από το πραγματικό περιστατικό, τον στόχο, τις αποδείξεις και τις προθεσμίες.

Πότε υπάρχει άμεση ανάγκη προστασίας

Όταν υπάρχει κίνδυνος για τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα ή άλλη άμεση απειλή, προέχει η ασφάλεια: επικοινωνία με την Ελληνική Αστυνομία στο 100 ή τον ευρωπαϊκό αριθμό έκτακτης ανάγκης 112, ασφαλής απομάκρυνση και ιατρική φροντίδα όπου απαιτείται. Η επιλογή δικογράφου ακολουθεί, αλλά δεν υποκαθιστά την επείγουσα προστασία.

2. Τι είναι η αγωγή και ποια είναι η σημασία της

Η αγωγή είναι το βασικό μέσο με το οποίο κάποιος ζητά από το πολιτικό δικαστήριο να προστατεύσει οριστικά ένα ιδιωτικό του δικαίωμα. Δεν είναι απλή καταγγελία: είναι οργανωμένο δικόγραφο με πραγματικά περιστατικά, νομική βάση, αποδεικτικά μέσα και συγκεκριμένο αίτημα.

Με την αγωγή ο ενάγων στρέφεται κατά του εναγομένου και ζητά δικαστική κρίση. Κατά το άρθρο 68 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας απαιτείται έννομο συμφέρον. Το δικαστήριο δεν επιλύει αφηρημένες διαφωνίες ούτε δίνει γενικές συμβουλές: εξετάζει συγκεκριμένη διαφορά και συγκεκριμένο αίτημα.

Τι μπορεί να επιδιώκει μια αγωγή

- **Καταβολή χρημάτων**, όπως οφειλή από σύμβαση, μισθώματα, αμοιβή, αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.
- **Εκπλήρωση υποχρέωσης**, παράδοση πράγματος, εκτέλεση συμφωνημένης παροχής ή αποκατάσταση ζημίας.
- **Παράλειψη ή παύση μιας προσβολής**, για παράδειγμα προσβολή προσωπικότητας, παράνομη χρήση εικόνας, συνεχής όχληση ή άλλη παράνομη συμπεριφορά.
- **Αναγνώριση δικαιώματος ή έννομης σχέσης**, όταν υπάρχει αβεβαιότητα που πρέπει να αρθεί με δικαστική απόφαση.
- **Διάπλαση έννομης κατάστασης**, στις περιπτώσεις όπου ο νόμος προβλέπει ότι η απόφαση δημιουργεί, μεταβάλλει ή καταργεί έννομη σχέση.
- **Επίλυση οικογενειακής, κληρονομικής, εμπράγματης, μισθωτικής, εμπορικής ή εργασιακής διαφοράς**, με την ειδική διαδικασία που τυχόν ορίζει ο νόμος.

Οι βασικές κατηγορίες αγωγής

Η **καταψηφιστική αγωγή** ζητά να υποχρεωθεί ο εναγόμενος σε παροχή, όπως να πληρώσει ένα ποσό ή να παραλείπει συγκεκριμένη ενέργεια. Η **αναγνωριστική αγωγή** ζητά να αναγνωριστεί η ύπαρξη ή ανυπαρξία δικαιώματος ή έννομης σχέσης. Η **διαπλαστική αγωγή** επιδιώκει μεταβολή έννομης κατάστασης όταν ο νόμος συνδέει αυτή τη μεταβολή με τη δικαστική απόφαση. Η σωστή διατύπωση έχει συνέπειες στην εκτελεστότητα, στο δικαστικό ένσημο όπου προβλέπεται και στη συνολική στρατηγική.

Πώς ασκείται

Σύμφωνα με το άρθρο 215 παρ. 1 ΚΠολΔ, η αγωγή ασκείται με **κατάθεση του δικογράφου** στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου και με **επίδοση αντιγράφου στον εναγόμενο**. Η επίδοση

δεν είναι τυπική λεπτομέρεια. Ενημερώνει επίσημα τον αντίδικο, συνδέεται με προθεσμίες και πρέπει να γίνει νόμιμα από δικαστικό επιμελητή όπου απαιτείται.

Μετά την τροποποίηση του άρθρου 215 από τον ν. 5282/2026, με την κατάθεση ορίζεται δικάσιμος σε διάστημα **200 έως 210 ημερών** από την κατάθεση για την τυπική περίπτωση που ρυθμίζει η διάταξη. Αυτό είναι ο χρόνος προσδιορισμού της πρώτης δικασίμου και όχι εγγύηση ότι η υπόθεση θα ολοκληρωθεί τότε. Αναβολές, ειδικές διαδικασίες, αποδεικτικές ανάγκες, ένδικα μέσα και φόρτος δικαστηρίου μπορούν να επιμηκύνουν σημαντικά τη συνολική διάρκεια.

Η αγωγή πρέπει να έχει ακριβές αίτημα

Το δικαστήριο δεσμεύεται από το αίτημα. Μια αόριστη περιγραφή του προβλήματος ή η φράση «ζητώ να δικαιωθώ» δεν αρκεί. Πρέπει να προσδιορίζονται τα κρίσιμα γεγονότα, το δικαίωμα, ο αντίδικος, το ποσό ή η ενέργεια που ζητείται και ο τρόπος με τον οποίο συνδέονται μεταξύ τους.

Τι εξετάζεται πριν κατατεθεί

- **Αρμοδιότητα:** ποιο δικαστήριο είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο και ποια διαδικασία εφαρμόζεται.
- **Νομιμοποίηση:** ποιος δικαιούται να ασκήσει την αγωγή και κατά ποιου πρέπει να στραφεί.
- **Παραγραφή ή αποσβεστική προθεσμία:** οι προθεσμίες διαφέρουν ανά αξίωση και δεν υπάρχει ένας ενιαίος κανόνας.
- **Απόδειξη:** συμβάσεις, αποδείξεις, επικοινωνίες, μάρτυρες, τεχνικές εκθέσεις και κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο.
- **Οικονομική βιωσιμότητα:** αξία απαίτησης, πιθανότητα είσπραξης, περιουσία αντιδίκου, δικαστικά έξοδα και χρόνος.
- **Κίνδυνος αντιδικίας:** ενδεχόμενη ανταγωγή, ένσταση, συμψηφισμός ή ανάγκη τεχνικής πραγματογνωμοσύνης.

Τι δεν κάνει η αγωγή από μόνη της

Η κατάθεση αγωγής δεν σημαίνει ότι ο ενάγων έχει ήδη δικαιωθεί, δεν επιβάλλει ποινή και δεν δεσμεύει αυτομάτως την περιουσία του εναγομένου. Αν υπάρχει κίνδυνος να μεταβιβαστεί περιουσία ή να συνεχιστεί σοβαρή προσβολή πριν από την απόφαση, εξετάζεται χωριστά η ανάγκη ασφαλιστικών μέτρων. Επίσης, μια θετική απόφαση μπορεί να χρειαστεί αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί στην πράξη.

3. Τι μπορεί να προηγηθεί της αγωγής

Η αγωγή δεν είναι πάντοτε το πρώτο βήμα. Ανάλογα με την υπόθεση, μπορεί να προηγηθεί εξώδικη δήλωση, πρόσκληση ή διαμαρτυρία, διαπραγμάτευση, διαμεσολάβηση ή ειδική ταχύτερη διαδικασία, όπως διαταγή πληρωμής.

Εξώδικο

Το εξώδικο είναι επίσημη εξώδικη δήλωση που συνήθως επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή. Μπορεί να γνωστοποιεί μια απαίτηση, να καλεί τον αποδέκτη να συμμορφωθεί, να τον θέτει σε υπερημερία όπου συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, να καταγράφει γεγονότα και να δημιουργεί ασφαλές αποδεικτικό ίχνος για το τι δηλώθηκε και πότε.

Το εξώδικο δεν είναι δικαστική απόφαση

Δεν επιδικάζει χρήματα, δεν επιβάλλει ποινή, δεν «κερδίζει» από μόνο του την υπόθεση και δεν αναστέλλει αυτομάτως κάθε παραγραφή ή προθεσμία. Σε ορισμένες σχέσεις έχει ειδική νομική σημασία, αλλά η επίδρασή του πρέπει να εξετάζεται με βάση τη συγκεκριμένη αξίωση.

Διαταγή πληρωμής

Όταν η χρηματική απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύονται με τα έγγραφα που απαιτεί ο νόμος, μπορεί να είναι καταλληλότερη η αίτηση για διαταγή πληρωμής αντί μιας πλήρους τακτικής αγωγής. Πρόκειται για ειδικό εκτελεστό τίτλο με διαφορετική διαδικασία και άμυνα του οφειλέτη μέσω ανακοπής. Αν τα στοιχεία δεν είναι επαρκώς έγγραφα ή υπάρχει σύνθετη αμφισβήτηση, η αγωγή μπορεί να παραμένει αναγκαία.

Διαμεσολάβηση

Ο ν. 4640/2019 ρυθμίζει τη διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές διαφορές. Σε ορισμένες κατηγορίες προβλέπεται υποχρεωτική αρχική συνεδρία, που **δεν σημαίνει υποχρέωση συμβιβασμού**. Η διαμεσολάβηση μπορεί να μειώσει χρόνο, κόστος και δημόσια έκθεση όταν τα μέρη έχουν περιθώριο συνεννόησης. Δεν είναι κατάλληλη όταν απαιτείται άμεσο καταναγκαστικό μέτρο, υπάρχει βία, σοβαρή ανισορροπία ή κίνδυνος απώλειας προθεσμίας.

Πώς επιλέγεται το πρώτο βήμα

Κατάσταση	Πιθανό πρώτο εργαλείο	Γιατί
Ο οφειλέτης πιθανόν θα πληρώσει μετά από επίσημη όχληση	Εξώδικο	Χαμηλότερη ένταση, αποδεικτική γνωστοποίηση και δυνατότητα συμμόρφωσης

Κατάσταση	Πιθανό πρώτο εργαλείο	Γιατί
Η οφειλή αποδεικνύεται πλήρως με κατάλληλα έγγραφα	Έλεγχος για διαταγή πληρωμής	Δυνητικά ταχύτερος εκτελεστός τίτλος
Υπάρχει σύνθετη αμφισβήτηση γεγονότων ή δικαιώματος	Αγωγή	Χρειάζεται πλήρης δικαστική διάγνωση
Υπάρχει άμεσος κίνδυνος πριν από την κύρια δίκη	Ασφαλιστικά μέτρα και ενδεχομένως προσωρινή διαταγή	Προσωρινή προστασία μέχρι να κριθεί η κύρια υπόθεση
Υπάρχει δυνατότητα ρεαλιστικής συμφωνίας	Διαπραγμάτευση ή διαμεσολάβηση	Ελεγχόμενη λύση χωρίς πλήρη αντιδικία

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

4. Μήνυση και έγκληση: η ποινική οδός

Στην καθημερινή γλώσσα χρησιμοποιούμε συχνά τη λέξη «μήνυση» για κάθε καταγγελία εγκλήματος. Νομικά, όμως, έχει κρίσιμη σημασία αν η πράξη διώκεται **αυτεπαγγέλτως** ή μόνο μετά από **έγκληση του παθόντος**.

Τι είναι η μήνυση

Κατά το άρθρο 42 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όχι μόνο ο παθών αλλά και οποιοσδήποτε άλλος μπορεί να καταγγείλει στην αρμόδια αρχή αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως και την οποία πληροφορήθηκε. Η καταγγελία μπορεί να οδηγήσει σε προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση, άσκηση ποινικής δίωξης ή αρχειοθέτηση, ανάλογα με το υλικό και τη νομική αξιολόγηση.

Τι είναι η έγκληση

Η έγκληση είναι η δήλωση του παθόντος ότι ζητά την ποινική δίωξη σε περιπτώσεις όπου ο Ποινικός Κώδικας ή ειδικός νόμος ορίζει ότι η δίωξη γίνεται μόνο κατ' έγκληση. Χωρίς εμπρόθεσμη έγκληση, το κράτος δεν μπορεί να προχωρήσει νόμιμα στη δίωξη αυτών των πράξεων.

Στοιχείο	Μήνυση για αυτεπαγγέλτως διωκόμενη πράξη	Έγκληση
Ποιος υποβάλλει	Ο παθών ή και τρίτος που πληροφορήθηκε την πράξη	Ο παθών ή το πρόσωπο που ο νόμος νομιμοποιεί
Χρειάζεται βούληση του παθόντος	Όχι πάντοτε, επειδή η δίωξη κινείται αυτεπαγγέλτως	Ναι, αποτελεί προϋπόθεση της δίωξης
Γενική τρίμηνη προθεσμία του άρθρου 114 ΠΚ	Δεν εφαρμόζεται ως γενικός κανόνας σε όλα τα αυτεπάγγελτα αδικήματα	Εφαρμόζεται όταν ο νόμος απαιτεί έγκληση
Παράβολο 100 ευρώ	Δεν αφορά γενικά την καταγγελία αυτεπάγγελτου αδικήματος	Αφορά τα απολύτως κατ' έγκληση διωκόμενα εγκλήματα, με νόμιμες εξαιρέσεις

Η τρίμηνη προθεσμία μπορεί να είναι καθοριστική

Όταν ο νόμος απαιτεί έγκληση, το αξιόποινο εξαλείφεται αν ο δικαιούχος δεν την υποβάλει μέσα σε **τρεις μήνες** από την ημέρα που έμαθε την πράξη και τον δράστη ή έναν από τους συμμετόχους, σύμφωνα με το άρθρο 114 Ποινικού Κώδικα. Δεν πρέπει να θεωρείται ότι ένα εξώδικο, μια ιδιωτική συζήτηση ή μια ανάρτηση στα κοινωνικά δίκτυα υποκαθιστά την έγκληση.

Πού και πώς υποβάλλεται

Η μήνυση ή έγκληση μπορεί να υποβληθεί στις αρμόδιες εισαγγελικές ή ανακριτικές αρχές, συνήθως στην αστυνομία ή στην εισαγγελία, γραπτά ή προφορικά με σύνταξη έκθεσης, κατά τους κανόνες του ΚΠΔ. Η αναφορά πρέπει να περιγράφει με ακρίβεια **τι συνέβη, πότε, πού, ποιος εμπλέκεται και ποια αποδεικτικά στοιχεία υπάρχουν**. Η υπερβολή, η νομική ετικέτα χωρίς πραγματικά γεγονότα και η απόκρυψη κρίσιμων στοιχείων αποδυναμώνουν την αξιοπιστία.

Παράβολο έγκλησης

Για τα απολύτως κατ' έγκληση διωκόμενα εγκλήματα προβλέπεται, κατά την ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 53 ΚΠΔ μετά τον ν. 5232/2025, παράβολο **100 ευρώ** υπέρ ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. Υπάρχουν εξαιρέσεις, μεταξύ άλλων για δικαιούχους νομικής βοήθειας, εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, ενδοοικογενειακή βία, ρατσιστικές διακρίσεις, παραβιάσεις ίσης μεταχείρισης και ορισμένες πράξεις σε βάρος δημοσίων οργάνων κατά την άσκηση καθηκόντων.

Αν απορριφθεί η έγκληση

Ο εγκαλών έχει, κατά το άρθρο 52 ΚΠΔ, δικαίωμα προσφυγής στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών μέσα σε **15 ημέρες από την επίδοση** της απορριπτικής διάταξης. Το ισχύον παράβολο της προσφυγής είναι **350 ευρώ**, με εξαίρεση τους δικαιούχους νομικής βοήθειας. Η προσφυγή χρειάζεται ειδική αιτιολόγηση και δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως απλή επανάληψη της αρχικής καταγγελίας.

Παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας

Η έγκληση δεν ταυτίζεται με τη δήλωση παράστασης προς υποστήριξη της κατηγορίας. Κατά τα άρθρα 63 και 82 ΚΠΔ, το πρόσωπο που δικαιούται αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση από το έγκλημα μπορεί να δηλώσει ότι υποστηρίζει την κατηγορία και να αποκτήσει την ιδιότητα διαδίκου. Το τέλος παράστασης είναι **40 ευρώ**. Η δήλωση αυτή δεν αναπληρώνει την έγκληση, ούτε η έγκληση από μόνη της ισοδυναμεί με παράσταση.

Η ποινική διαδικασία δεν είναι αγωγή αποζημίωσης

Η μήνυση ή έγκληση επιδιώκει ποινική διερεύνηση και ενδεχόμενη καταδίκη. Δεν εξασφαλίζει αυτομάτως πλήρη αποζημίωση. Για ουσιαστική επίδικαση αποζημίωσης ή χρηματικής ικανοποίησης μπορεί να απαιτείται αυτοτελής αγωγή ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου.

Τι συμβαίνει μετά την υποβολή

1. Η αρχή παραλαμβάνει την καταγγελία και τα συνοδευτικά στοιχεία.
2. Ο εισαγγελέας αξιολογεί αν απαιτείται προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση, άσκηση δίωξης ή αρχειοθέτηση.
3. Μπορεί να κληθούν μάρτυρες, να ζητηθούν έγγραφα, ψηφιακά δεδομένα ή πραγματογνωμοσύνη.
4. Ο καταγγελλόμενος αποκτά τα δικαιώματα υπεράσπισης που προβλέπει ο νόμος.
5. Αν η υπόθεση φτάσει στο ακροατήριο, η καταδίκη απαιτεί απόδειξη σύμφωνα με τις αρχές της ποινικής δίκης και το τεκμήριο αθωότητας.

Κίνδυνοι από αβάσιμη ή εκδικητική καταγγελία

Η ποινική καταγγελία δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως μέσο πίεσης σε καθαρά ιδιωτική διαφορά. Η εν γνώσει ψευδής απόδοση εγκλήματος, η κατασκευή στοιχείων ή η δημόσια διαπόμπευση μπορεί να δημιουργήσει σοβαρή ποινική και αστική ευθύνη. Η σωστή πρακτική είναι ψύχραιμη καταγραφή γεγονότων, διατήρηση πρωτοτύπων και νομική αξιολόγηση πριν από ισχυρισμούς που δεν μπορούν να αποδειχθούν.

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

5. Ασφαλιστικά μέτρα και προσωρινή διαταγή

Τα ασφαλιστικά μέτρα υπάρχουν επειδή η κανονική δικαστική διαδικασία χρειάζεται χρόνο. Όταν η καθυστέρηση μπορεί να καταστήσει μάταιη την τελική δικαστική προστασία ή να προκαλέσει σοβαρή και δύσκολα αναστρέψιμη βλάβη, το δικαστήριο μπορεί να παρέμβει προσωρινά.

Πότε επιτρέπονται

Κατά το άρθρο 682 ΚΠολΔ, ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να διαταχθούν σε **επείγουσες περιπτώσεις** ή για την αποτροπή **επικείμενου κινδύνου**, με σκοπό την εξασφάλιση ή διατήρηση δικαιώματος ή την προσωρινή ρύθμιση κατάστασης. Δεν αρκεί η γενική ενόχληση, η επιθυμία για γρήγορη απόφαση ή η απλή πιθανότητα μελλοντικής διαφωνίας. Πρέπει να εξηγείται συγκεκριμένα γιατί η αναμονή της κύριας δίκης δημιουργεί πραγματικό κίνδυνο.

Τι πρέπει να πιθανολογηθεί

Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δεν απαιτείται η ίδια πλήρης απόδειξη που απαιτείται στην κύρια δίκη. Κατά το άρθρο 690 ΚΠολΔ αρκεί πιθανολόγηση. Ο αιτών, όμως, πρέπει να παρουσιάσει συνεκτική εικόνα τόσο του **δικαιώματος** όσο και του **επείγοντος ή του κινδύνου**. Αδύναμη τεκμηρίωση του ενός από τα δύο μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη.

Ενδεικτικά μέτρα

- **Συντηρητική κατάσχεση** περιουσιακών στοιχείων για εξασφάλιση απαίτησης, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις.
- **Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης** σε ακίνητο, όπου είναι νομικά πρόσφορη.
- **Μεσεγγύηση** ή άλλη διατήρηση επίδικου πράγματος.
- **Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης**, με διαταγή πράξης, παράλειψης ή ανοχής κατά τα άρθρα 731 και 732 ΚΠολΔ.
- **Προσωρινές ρυθμίσεις σε οικογενειακές διαφορές**, όπως επιμέλεια, επικοινωνία, διατροφή ή χρήση οικογενειακής στέγης, ανάλογα με τη συγκεκριμένη νομική βάση.
- **Προσωρινή παύση προσβολής προσωπικότητας ή άλλης συνεχιζόμενης παράνομης συμπεριφοράς**, όταν αποδεικνύονται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

Δεν επιτρέπεται να δοθεί με προσωρινό μέτρο ό,τι ισοδυναμεί με οριστική δικαίωση

Το άρθρο 692 ΚΠολΔ επιβάλλει αναλογικότητα και, κατά κανόνα, απαγορεύει το ασφαλιστικό μέτρο να οδηγεί σε πλήρη ικανοποίηση του δικαιώματος. Το δικαστήριο επιλέγει το πρόσφορο και λιγότερο επαχθές μέτρο, χωρίς να προδικάζει οριστικά την κύρια διαφορά.

Τι είναι η προσωρινή διαταγή

Η προσωρινή διαταγή είναι ακόμη ταχύτερη προσωρινή προστασία. Κατά το άρθρο 691Α ΚΠολΔ, μετά την κατάθεση της αίτησης και μέχρι την απόφαση επί των ασφαλιστικών μέτρων, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τα αναγκαία μέτρα για διατήρηση δικαιώματος ή προσωρινή ρύθμιση κατάστασης. Αν το αίτημα γίνει δεκτό, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε **30 ημέρες**. Αν η συζήτηση αναβληθεί, η προσωρινή διαταγή παύει αυτοδικαίως, εκτός αν παραταθεί από το δικαστήριο.

Η προσωρινή διαταγή δεν είναι ξεχωριστή κύρια δίκη και δεν αποτελεί τελική απόφαση. Ισχύει μέχρι το χρονικό σημείο που ορίζει ο νόμος ή το δικαστήριο και μπορεί να ανακληθεί. Για να ζητηθεί αποτελεσματικά χρειάζεται πολύ συγκεκριμένη περιγραφή του άμεσου κινδύνου και σαφές, εφαρμόσιμο αίτημα.

Χρειάζεται μετά αγωγή;

Αν το ασφαλιστικό μέτρο διαταχθεί πριν από την κύρια αγωγή, το δικαστήριο μπορεί, κατά το άρθρο 693 ΚΠολΔ, να τάξει προθεσμία για την άσκησή της, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 60 ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, το μέτρο αίρεται αυτοδικαίως, με την ειδική επιφύλαξη που προβλέπεται για την εμπρόθεσμη επίδοση διαταγής πληρωμής.

Το άρθρο 732Α, που παλαιότερα προέβλεπε ειδικό κανόνα για τις προσωρινές ρυθμίσεις των άρθρων 731-732, καταργήθηκε με τον ν. 5282/2026. Δεν ισχύει πλέον αυτόματη ενιαία προθεσμία 60 ημερών για κάθε τέτοιο μέτρο.

Γιατί είναι στρατηγικά σημαντικά

Τα ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να διατηρήσουν περιουσία, αποδείξεις ή μια πραγματική κατάσταση μέχρι την κύρια δίκη. Μπορούν επίσης να ανακόψουν μια συνεχιζόμενη προσβολή. Επειδή όμως η διαδικασία είναι συνοπτική και το αποτέλεσμα προσωρινό, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατο κανονικής αγωγής ούτε ως εργαλείο εντυπωσιασμού. Η επιτυχία τους εξαρτάται από τη σαφή σύνδεση **δικαιώματος - κινδύνου - ζητούμενου μέτρου**.

Δ'ΕΝΤΡΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

6. Πώς επιλέγετε τη σωστή νομική ενέργεια

Η επιλογή γίνεται με βάση τον στόχο και όχι τον θυμό ή την ονομασία που χρησιμοποιεί ο αντίδικος. Ακολουθεί ένας πρακτικός έλεγχος που δεν αντικαθιστά την εξατομικευμένη νομική αξιολόγηση.

1	Υπάρχει άμεσος κίνδυνος για άνθρωπο ή περιουσία; Προέχει η ασφάλεια, η αστυνομική ή ιατρική παρέμβαση και η εξέταση προσωρινής διαταγής ή ασφαλιστικών μέτρων.
2	Θέλετε να τιμωρηθεί αξιόποινη πράξη; Εξετάζεται μήνυση για αυτεπαγγέλτως διωκόμενο αδίκημα ή εμπρόθεσμη έγκληση όταν ο νόμος την απαιτεί.
3	Θέλετε χρήματα, αποζημίωση, αναγνώριση ή οριστική παύση συμπεριφοράς; Εξετάζεται αγωγή ή ειδικό πολιτικό ένδικο βοήθημα.
4	Η απαίτηση αποδεικνύεται με κατάλληλα έγγραφα; Ελέγχεται αν χωρεί διαταγή πληρωμής ή άλλη ειδική ταχεία διαδικασία.
5	Υπάρχει δυνατότητα λύσης χωρίς δίκη; Εξετάζονται εξώδικο, διαπραγμάτευση ή διαμεσολάβηση, χωρίς να χαθούν προθεσμίες.

Χρειάζονται περισσότερες από μία ενέργειες;
Καταρτίζεται κοινό χρονοδιάγραμμα ώστε η ποινική, η πολιτική και η προσωρινή προστασία να μην αλληλοϋπονομεύονται.

Κρίσιμες προθεσμίες που δεν πρέπει να συγχέονται

Θέμα	Βασικός κανόνας	Τι να προσέξετε
Έγκληση	3 μήνες από γνώση πράξης και δράστη, όταν ο νόμος απαιτεί έγκληση	Δεν αφορά όλα τα εγκλήματα και δεν αναπληρώνεται από εξώδικο
Προσφυγή κατά απόρριψης έγκλησης	15 ημέρες από την επίδοση της διάταξης	Απαιτεί ειδική αιτιολογία και ισχύουν παράβολο
Προσωρινή διαταγή	Αν χορηγηθεί, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται μέσα σε 30 ημέρες	Σε αναβολή παύει, εκτός αν παραταθεί
Κύρια αγωγή μετά από ασφαλιστικά μέτρα	Το δικαστήριο μπορεί να ορίσει προθεσμία όχι μικρότερη από 60 ημέρες	Η άπρακτη παρέλευση μπορεί να άρει αυτοδικαίως το μέτρο
Επικαιροποίηση 2026	Το άρθρο 732Α καταργήθηκε	Ελέγξτε το άρθρο 693 και το διατακτικό
Αγωγές και λοιπές αξιώσεις	Η παραγραφή ή αποσβεστική προθεσμία διαφέρει ανά δικαίωμα	Απαιτείται ειδικός έλεγχος, όχι γενικός κανόνας

Όταν σας επιδίδεται δικόγραφο, δεν περιμένετε

Η επίδοση αγωγής, διαταγής πληρωμής, κατασχετήριας έκθεσης, απόφασης ή άλλου δικαστικού εγγράφου μπορεί να ενεργοποιεί σύντομες προθεσμίες. Καταγράψτε ακριβώς την ημερομηνία και ώρα επίδοσης, κρατήστε ολόκληρο τον φάκελο και απευθυνθείτε άμεσα σε δικηγόρο. Μην βασίζεστε σε προφορική διαβεβαίωση ότι «θα το λύσουμε».

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

7. Παραδείγματα από καθημερινές υποθέσεις

Τα ακόλουθα παραδείγματα δείχνουν πώς μπορεί να συνδυάζονται οι διαδικασίες. Δεν αποτελούν πρόβλεψη αποτελέσματος, επειδή η νομική αξιολόγηση αλλάζει με τις λεπτομέρειες και τις αποδείξεις.

Περιστατικό	Πιθανή πολιτική ενέργεια	Πιθανή ποινική ή επείγουσα ενέργεια	Κρίσιμο αποδεικτικό υλικό
Ανεξόφλητη οφειλή	Εξώδικο, διαταγή πληρωμής αν υπάρχουν κατάλληλα έγγραφα ή αγωγή	Ασφαλιστικά μέτρα αν υπάρχει συγκεκριμένος κίνδυνος αποξένωσης περιουσίας. Ποινική οδός μόνο αν τα γεγονότα συγκροτούν έγκλημα	Σύμβαση, τιμολόγια, αποδείξεις, τραπεζικές κινήσεις, αναγνώριση χρέους
Επίθεση, απειλή ή επίμονη παρενόχληση	Αγωγή αποζημίωσης ή προστασίας προσωπικότητας	Άμεση καταγγελία, έγκληση όπου απαιτείται, αστυνομική προστασία και ενδεχομένως προσωρινή ρύθμιση	Ιατρική γνωμάτευση, μάρτυρες, μηνύματα, βίντεο νόμιμης προέλευσης, αριθμός συμβάντος
Δυσφημιστική ανάρτηση ή ψηφιακή προσβολή	Αγωγή άρσης, παράλειψης και χρηματικής ικανοποίησης ανάλογα με τα γεγονότα	Ποινική ενέργεια μόνο μετά από ακριβή χαρακτηρισμό και έλεγχο προθεσμίας. Ασφαλιστικά μέτρα αν η προσβολή συνεχίζεται	Πλήρη στιγμιότυπα με URL, ημερομηνία, λογαριασμό, εξαγωγή δεδομένων και μάρτυρες
Θόρυβος, καπνός, κάμερα ή άλλη γειτονική όχληση	Αγωγή προστασίας προσωπικότητας ή κυριότητας και αίτημα παύσης ή παράλειψης	Ασφαλιστικά μέτρα για άμεση προσωρινή ρύθμιση. Ποινική ή διοικητική καταγγελία μόνο όπου υπάρχει αντίστοιχη παράβαση	Μετρήσεις, φωτογραφίες, τεχνική έκθεση, ημερολόγιο συμβάντων, κανονισμός πολυκατοικίας
Διαφορά ιδιοκτητή και μισθωτή	Αγωγή, διαταγή πληρωμής ή ειδική διαδικασία απόδοσης μισθίου ανάλογα με την παράβαση	Ασφαλιστικά μέτρα μόνο αν υπάρχει πραγματικό επείγον. Ποινική οδός δεν υποκαθιστά τη μισθωτική διαδικασία	Μισθωτήριο, αποδείξεις πληρωμής, εξώδικες οχλήσεις, φωτογραφίες κατάστασης ακινήτου
Παράνομη χρήση φωτογραφίας, deepfake ή διαρροή προσωπικού υλικού	Αγωγή προστασίας προσωπικότητας, άρση, παράλειψη και αποζημίωση	Καταγγελία σε αστυνομία ή εισαγγελία αν στοιχειοθετείται αδίκημα, αίτημα άμεσης αφαίρεσης και ασφαλιστικά μέτρα όπου χρειάζεται	Πρωτότυπα αρχεία, μεταδεδομένα, σύνδεσμοι, στοιχεία λογαριασμών, επικοινωνία με πλατφόρμα

Παράδειγμα 1: ανεξόφλητη επαγγελματική αμοιβή

Ένας επαγγελματίας έχει ολοκληρώσει έργο και δεν πληρώνεται. Αν υπάρχουν υπογεγραμμένη σύμβαση, παραδοτέα, τιμολόγια και έγγραφη αποδοχή, αρχικά αξιολογείται αν αρκεί εξώδικη όχληση και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις διαταγής πληρωμής. Αν ο οφειλέτης αμφισβητεί την εκτέλεση ή απαιτείται εκτενής απόδειξη, η αγωγή είναι πιθανότερη. Μήνυση δεν είναι η αυτόματη λύση μιας απλής αθέτησης σύμβασης. Χρειάζονται πρόσθετα πραγματικά στοιχεία για να εξεταστεί ποινικό αδίκημα.

Παράδειγμα 2: συνεχείς απειλές μέσω μηνυμάτων

Ο παθών διατηρεί ολόκληρη τη συνομιλία, εξάγει τα δεδομένα, καταγράφει ημερομηνίες και αποφεύγει να προκαλεί ή να αλλοιώνει τα μηνύματα. Αν υπάρχει άμεσος κίνδυνος, ενημερώνει αμέσως την αστυνομία. Η ποινική οδός αξιολογείται με βάση την ακριβή συμπεριφορά και την

προθεσμία έγκλησης όπου απαιτείται. Αν οι απειλές συνεχίζονται, μπορεί να απαιτείται και προσωρινή δικαστική ρύθμιση, ενώ τυχόν ζημία ή ηθική βλάβη εξετάζεται αστικά.

Παράδειγμα 3: ανάρτηση που βλάπτει επιχείρηση

Πριν από οποιαδήποτε κίνηση πρέπει να διαχωριστεί η σκληρή αλλά επιτρεπτή κριτική από τον ψευδή πραγματικό ισχυρισμό, την εξύβριση, την παραβίαση προσωπικών δεδομένων ή την αθέμιτη εμπορική πρακτική. Χρειάζεται διατήρηση της πλήρους σελίδας και όχι μόνο αποκομμένου screenshot. Η αγωγή μπορεί να επιδιώκει άρση, παράλειψη και αποζημίωση. Τα ασφαλιστικά μέτρα εξετάζονται όταν η βλάβη συνεχίζεται και είναι επείγουσα. Η ποινική ενέργεια απαιτεί ακριβή νομικό χαρακτηρισμό και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για φίμωση νόμιμης δημόσιας κριτικής.

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

8. Αποδεικτικό υλικό: τι κάνετε στις πρώτες 24 έως 48 ώρες

Στις περισσότερες υποθέσεις, η ποιότητα της πρώτης καταγραφής επηρεάζει περισσότερο την έκβαση από την ένταση των ισχυρισμών. Ο στόχος είναι να διατηρηθούν **πρωτότυπα, πλήρη και νόμιμα αποκτημένα στοιχεία**.

Βασική λίστα ενεργειών

1. Γράψτε αμέσως ένα **χρονολόγιο** με ημερομηνία, ώρα, τόπο, εμπλεκόμενους και ακριβείς φράσεις ή ενέργειες.
2. Φυλάξτε τα **πρωτότυπα έγγραφα** και δημιουργήστε ψηφιακά αντίγραφα χωρίς να γράφετε επάνω τους.
3. Κρατήστε ολόκληρες συνομιλίες, emails μαζί με κεφαλίδες, αρχεία καταγραφής και πλήρη screenshots με URL, ημερομηνία και όνομα λογαριασμού.
4. Καταγράψτε στοιχεία μαρτύρων και τι ακριβώς αντιλήφθηκε ο καθένας, χωρίς να τους υπαγορεύετε διατύπωση.
5. Σε σωματική βλάβη, αναζητήστε άμεσα ιατρική εξέταση και ζητήστε πλήρη ιατρική τεκμηρίωση.
6. Σε υλική ζημία, φωτογραφίστε πριν από επισκευή, συλλέξτε προσφορές ή τιμολόγια και, όπου χρειάζεται, τεχνική έκθεση.
7. Σε ηλεκτρονική απάτη ή μη εξουσιοδοτημένη πληρωμή, ενημερώστε αμέσως τράπεζα ή πάροχο, αλλάξτε κωδικούς από ασφαλή συσκευή και διατηρήστε αριθμούς αναφοράς.
8. Δημιουργήστε τουλάχιστον δύο ασφαλή αντίγραφα σε διαφορετικά μέσα και μην επεξεργάζεστε τα πρωτότυπα.

Ψηφιακές αποδείξεις

Ένα screenshot μπορεί να είναι χρήσιμο, αλλά συχνά δεν αποδεικνύει μόνο του ποιος δημιούργησε το περιεχόμενο, αν είναι πλήρες ή αν έχει αλλοιωθεί. Προτιμήστε εξαγωγή συνομιλίας, αποθήκευση

της σελίδας, διατήρηση μεταδεδομένων, email headers, καταγραφή του δημόσιου URL και, σε σοβαρές υποθέσεις, τεχνική πραγματογνωμοσύνη ή άλλη νόμιμη πράξη βεβαίωσης.

Μην αποκτάτε αποδείξεις με νέο αδίκημα

Μην παραβιάζετε ξένο λογαριασμό, μην εγκαθιστάτε λογισμικό παρακολούθησης, μην υποκλέπτετε επικοινωνίες και μην δημοσιεύετε προσωπικά δεδομένα για να «εκθέσετε» τον αντίδικο. Η νομιμότητα της απόκτησης και χρήσης αποδεικτικού υλικού είναι σύνθετο ζήτημα και χρειάζεται ειδικό έλεγχο.

Τι παραδίδετε στον δικηγόρο

- Σύντομο χρονολόγιο μίας έως δύο σελίδων.
- Φάκελο με πρωτότυπα και αντίγραφα, ταξινομημένα ανά ημερομηνία.
- Κατάλογο μαρτύρων με στοιχεία επικοινωνίας και αντικείμενο γνώσης.
- Όλα τα έγγραφα που σας έχουν επιδοθεί, μαζί με την έκθεση επίδοσης και τον φάκελο.
- Καθαρή δήλωση του στόχου σας: τι θέλετε να σταματήσει, τι ποσό διεκδικείτε και ποιο αποτέλεσμα είναι αποδεκτό.
- Πλήρη ενημέρωση και για τα δυσμενή στοιχεία. Η απόκρυψη γεγονότων εμποδίζει τη σωστή στρατηγική.

ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

9. Κόστος, χρόνος, δικηγόρος και νομική βοήθεια

Δεν υπάρχει ενιαία τιμή ή ενιαία διάρκεια για αγωγή, μήνυση ή ασφαλιστικά μέτρα. Το κόστος εξαρτάται από το αντικείμενο, το δικαστήριο, την πολυπλοκότητα, τον αριθμό επιδόσεων, τα παράβολα, τις πραγματογνωμοσύνες και τα στάδια της διαδικασίας.

Κατηγορία δαπάνης	Αγωγή	Μήνυση ή έγκληση	Ασφαλιστικά μέτρα
Δικηγορική αμοιβή	Σύνταξη, κατάθεση, προτάσεις, παράσταση, ένδικα μέσα και εκτέλεση	Σύνταξη καταγγελίας, παράσταση στην προδικασία και στο ακροατήριο, προσφυγή όπου απαιτείται	Σύνταξη αίτησης, προσωρινή διαταγή, συζήτηση και κύρια αγωγή
Παράβολα και τέλη	Δικαστικό ένσημο όπου προβλέπεται, γραμμάτια και λοιπά νόμιμα τέλη	100 ευρώ για απολύτως κατ' έγκληση εγκλήματα με εξαιρέσεις, 40 ευρώ για υποστήριξη κατηγορίας, 350 ευρώ για συγκεκριμένη προσφυγή	Γραμμάτια, επιδόσεις και τυχόν ειδικά τέλη ανά υπόθεση
Δικαστικός επιμελητής	Επίδοση αγωγής, αποφάσεων και πράξεων εκτέλεσης	Ενδέχεται να απαιτείται για επιδόσεις ή άλλες πράξεις	Επίδοση αίτησης, προσωρινής διαταγής ή απόφασης

Κατηγορία δαπάνης	Αγωγή	Μήνυση ή έγκληση	Ασφαλιστικά μέτρα
Τεχνικός ή πραγματογνώμονας	Όπου απαιτείται ειδική γνώση	Ψηφιακή, ιατροδικαστική ή άλλη πραγματογνωμοσύνη	Συχνά χρήσιμος για άμεση πιθανολόγηση κινδύνου και δικαιώματος

Χρειάζεται πάντοτε δικηγόρος;

Στην πολιτική δίκη η παράσταση με δικηγόρο είναι κατά κανόνα αναγκαία, με περιορισμένες εξαιρέσεις που εξαρτώνται από τη διαδικασία. Μήνυση ή έγκληση μπορεί σε αρκετές περιπτώσεις να υποβληθεί προσωπικά, όμως η νομική σύνταξη είναι ιδιαίτερα χρήσιμη όταν υπάρχουν σύνθετα γεγονότα, κίνδυνος τρίμηνης προθεσμίας, ψηφιακά στοιχεία, πολλοί εμπλεκόμενοι ή παράλληλη αστική διαφορά. Στα ασφαλιστικά μέτρα, η ακρίβεια του αιτήματος και η απόδειξη του επείγοντος καθιστούν την εξειδικευμένη προετοιμασία ουσιαστική.

Νομική βοήθεια για πολίτες χαμηλού εισοδήματος

Ο ν. 3226/2004 προβλέπει, υπό προϋποθέσεις, νομική βοήθεια σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος. Η βοήθεια μπορεί να αφορά διορισμό δικηγόρου και απαλλαγές από ορισμένα έξοδα, ανάλογα με τη διαδικασία. Η αίτηση χρειάζεται δικαιολογητικά και πρέπει να γίνει εγκαίρως, πριν χαθούν δικονομικές προθεσμίες.

Ζητήστε γραπτή οικονομική εικόνα

Πριν δοθεί εντολή, ζητήστε να διευκρινιστούν γραπτώς το αντικείμενο της εντολής, τα στάδια που περιλαμβάνονται, οι αμοιβές, τα πιθανά έξοδα τρίτων, ο ΦΠΑ και τι δεν περιλαμβάνεται. Άλλο κόστος έχει η αρχική καταγγελία και άλλο η πλήρης πορεία μέχρι τελεσίδικη απόφαση ή αναγκαστική εκτέλεση.

Πώς αξιολογείται αν «αξίζει» η δικαστική ενέργεια

- Νομική βάση και ποιότητα αποδείξεων.
- Οικονομικό ή προσωπικό διακύβευμα και επείγον.
- Πιθανότητα πραγματικής είσπραξης ή συμμόρφωσης μετά την απόφαση.
- Κόστος σε χρόνο, χρήμα και ψυχική επιβάρυνση.
- Κίνδυνος αντιδίκων ενεργειών και δημοσιότητας.
- Ρεαλιστική δυνατότητα συμβιβασμού με ασφαλείς όρους.

10. Τα συχνότερα λάθη

Πολλές υποθέσεις δυσκολεύουν όχι επειδή δεν υπήρχε δικαίωμα, αλλά επειδή χάθηκε προθεσμία, καταστράφηκε απόδειξη ή επιλέχθηκε διαδικασία που δεν υπηρετούσε τον πραγματικό στόχο.

- **Συγχέω την αποζημίωση με την τιμωρία.** Η μήνυση δεν αντικαθιστά την αγωγή αποζημίωσης και η αγωγή δεν επιβάλλει ποινή.
- **Περιμένω επειδή έστειλα εξώδικο.** Το εξώδικο δεν αναστέλλει αυτομάτως όλες τις προθεσμίες.
- **Χάνω την τρίμηνη προθεσμία έγκλησης.** Η προθεσμία αφορά τις πράξεις που διώκονται κατ' έγκληση και αρχίζει από γνώση πράξης και δράστη.
- **Καταθέτω πρόχειρη καταγγελία χωρίς αποδεικτικά.** Μια γενική αφήγηση χωρίς ημερομηνίες, ονόματα και στοιχεία δυσκολεύει την έρευνα.
- **Ζητώ ασφαλιστικά μέτρα χωρίς συγκεκριμένο επείγον.** Η επιθυμία γρήγορης δικαίωσης δεν αρκεί.
- **Αλλοιώνω screenshots ή κρατώ μόνο αποσπάσματα.** Χάνεται το πλαίσιο και τίθεται θέμα γνησιότητας.
- **Δημοσιεύω κατηγορίες στο διαδίκτυο.** Μπορεί να δημιουργηθούν νέες αξιώσεις και να υπονομευτεί η υπόθεση.
- **Αγνώω δυσμενή στοιχεία.** Ο δικηγόρος πρέπει να τα γνωρίζει πριν τα χρησιμοποιήσει ο αντίδικος.
- **Δεν ελέγχω αν ο αντίδικος έχει περιουσία.** Μια θετική απόφαση δεν εγγυάται πρακτική είσπραξη.
- **Αφήνω επιδοθέν έγγραφο στο συρτάρι.** Οι προθεσμίες μπορεί να είναι σύντομες και αυστηρές.

Ο σωστός νομικός στόχος πρέπει να είναι μετρήσιμος

«Θέλω να φοβηθεί» ή «θέλω να τιμωρηθεί επειδή με αδίκησε» δεν είναι επαρκής στρατηγική. Ο στόχος πρέπει να μεταφράζεται σε νόμιμο αποτέλεσμα: πληρωμή συγκεκριμένου ποσού, παύση συγκεκριμένης πράξης, προστασία από άμεσο κίνδυνο, ποινική διερεύνηση συγκεκριμένου περιστατικού ή δεσμευτική συμφωνία.

FAQ ΠΟΛΙΤΩΝ

11. Συχνές ερωτήσεις

Οι απαντήσεις που ακολουθούν είναι γενικές. Η ίδια ονομασία μιας υπόθεσης μπορεί να οδηγεί σε διαφορετική διαδικασία ανάλογα με τα γεγονότα.

Μπορώ να κάνω και αγωγή και μήνυση για το ίδιο περιστατικό;

Ναι, όταν τα γεγονότα γεννούν τόσο αστική αξίωση όσο και πιθανή ποινική ευθύνη. Οι δύο διαδικασίες έχουν διαφορετικό σκοπό και αποδεικτικούς κανόνες. Χρειάζονται κοινό σχεδιασμό ώστε δηλώσεις, αποδείξεις και προθεσμίες να παραμένουν συνεπείς.

Αν κάνω μήνυση, θα πάρω αποζημίωση;

Όχι αυτομάτως. Η ποινική διαδικασία εξετάζει το έγκλημα και την ποινή. Η παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας σας δίνει δικονομικά δικαιώματα, αλλά δεν ταυτίζεται με πλήρη αγωγή αποζημίωσης. Για ουσιαστική χρηματική αξίωση μπορεί να χρειάζεται πολιτική αγωγή.

Πρέπει να στείλω εξώδικο πριν από αγωγή;

Όχι σε κάθε υπόθεση. Σε ορισμένες σχέσεις το εξώδικο είναι νομικά αναγκαίο ή στρατηγικά χρήσιμο, ενώ σε άλλες μπορεί να προειδοποιήσει τον αντίδικο και να αυξήσει τον κίνδυνο απόκρυψης περιουσίας ή στοιχείων. Η απόφαση λαμβάνεται ανά περίπτωση.

Τα ασφαλιστικά μέτρα τελειώνουν την υπόθεση;

Κατά κανόνα όχι. Παρέχουν προσωρινή προστασία και δεν υποκαθιστούν την κύρια δίκη. Συχνά πρέπει να ακολουθήσει αγωγή μέσα στην προθεσμία που ορίζει ο νόμος ή το δικαστήριο.

Πόσο γρήγορα εκδίδεται προσωρινή διαταγή;

Η προσωρινή διαταγή εξετάζεται μετά την κατάθεση της αίτησης, με χρόνο που εξαρτάται από το δικαστήριο και το επείγον. Αν χορηγηθεί, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται μέσα σε 30 ημέρες. Δεν υπάρχει εγγυημένη αποδοχή ούτε ενιαίος πρακτικός χρόνος σε όλα τα δικαστήρια.

Μπορώ να ανακαλέσω μια έγκληση;

Ο νόμος προβλέπει δυνατότητα ανάκλησης σε περιπτώσεις κατ' έγκληση δίωξης, αλλά η ανάκληση έχει συγκεκριμένες συνέπειες και δεν πρέπει να γίνεται χωρίς έλεγχο. Δεν είναι δεδομένο ότι κάθε αυτεπάγγελτη ποινική διαδικασία σταματά επειδή ο παθών άλλαξε γνώμη.

Αρκούν τα μηνύματα στο κινητό ως απόδειξη;

Μπορούν να είναι σημαντικά, αλλά αξιολογούνται η γνησιότητα, η πληρότητα, η ταυτοποίηση αποστολέα και η νομιμότητα απόκτησης. Κρατήστε ολόκληρη τη συνομιλία, εξαγωγή δεδομένων και το πρωτότυπο τηλέφωνο ή αντίγραφο ασφαλείας.

Τι γίνεται αν δεν ξέρω ποιος είναι ο δράστης;

Μπορεί να υποβληθεί καταγγελία κατά αγνώστου όταν υπάρχει πιθανή αξιόποινη πράξη, με όσα τεχνικά και πραγματικά στοιχεία διαθέτετε. Η δυνατότητα ταυτοποίησης εξαρτάται από τη νομιμότητα και διαθεσιμότητα δεδομένων, τους χρόνους διατήρησης και τις ανακριτικές πράξεις.

Μπορώ να πάω μόνος μου στην αστυνομία;

Ναι, η καταγγελία μπορεί να γίνει προσωπικά. Σε σύνθετη υπόθεση είναι χρήσιμο να έχει προηγηθεί νομική οργάνωση, ιδίως όταν υπάρχει τρίμηνη προθεσμία, πολλοί δράστες, ψηφιακά στοιχεία ή κίνδυνος η υπόθεση να χαρακτηριστεί εσφαλμένα ως απλή ιδιωτική διαφορά.

Κερδίζει όποιος κινηθεί πρώτος;

Όχι. Η ταχύτητα είναι κρίσιμη για προθεσμίες, αποδείξεις και προσωρινή προστασία, αλλά δεν αντικαθιστά τη νομική βάση. Η βιαστική και αντιφατική κίνηση μπορεί να είναι χειρότερη από μια άμεση αλλά οργανωμένη στρατηγική.

ΠΡΙΝ ΔΟΘΕΙ ΕΝΤΟΛΗ

12. Τελικό πρακτικό checklist

Ένας οργανωμένος φάκελος επιτρέπει ταχύτερη και ακριβέστερη νομική αξιολόγηση.

1. Ποιο είναι το **ακριβές αποτέλεσμα** που θέλω: χρήματα, παύση πράξης, προστασία, τιμωρία ή συμφωνία;
2. Υπάρχει **άμεσος κίνδυνος** που απαιτεί αστυνομία, ιατρική βοήθεια ή προσωρινή δικαστική προστασία;
3. Υπάρχει πιθανότητα η πράξη να διώκεται **μόνο κατ' έγκληση** και να τρέχει τρίμηνη προθεσμία;
4. Ποια έγγραφα μου έχουν επιδοθεί και ποια είναι η ακριβής ημερομηνία επίδοσης;
5. Ποια είναι τα πρωτότυπα αποδεικτικά στοιχεία και πού φυλάσσονται;
6. Χρειάζεται εξώδικο, διαταγή πληρωμής, διαμεσολάβηση, αγωγή ή συνδυασμός;
7. Υπάρχει κίνδυνος ο αντίδικος να μεταβιβάσει περιουσία ή να συνεχίσει την προσβολή;
8. Ποιο είναι το ρεαλιστικό κόστος όλων των σταδίων και όχι μόνο της πρώτης κίνησης;
9. Υπάρχει δυνατότητα νομικής βοήθειας ή ασφαλιστικής κάλυψης νομικής προστασίας;
10. Έχω αποφύγει δημόσιες αναρτήσεις, απειλές και παράνομη συλλογή αποδείξεων;

Η σωστή νομική ενέργεια δεν είναι πάντοτε η πιο επιθετική. Είναι εκείνη που προστατεύει έγκαιρα το δικαίωμα, διατηρεί τις αποδείξεις, τηρεί τις προθεσμίες και οδηγεί στο αποτέλεσμα που πραγματικά χρειάζεται ο πολίτης.

Συμπέρασμα

Αγωγή όταν χρειάζεστε οριστική αστική δικαστική προστασία. **Μήνυση ή έγκληση** όταν ζητάτε ποινική διερεύνηση συγκεκριμένης αξιόποινης πράξης. **Ασφαλιστικά μέτρα** όταν η προστασία δεν μπορεί να περιμένει την κύρια δίκη. Σε πολλές σοβαρές υποθέσεις απαιτείται συνδυασμός, αλλά με ενιαίο νομικό σχέδιο και όχι με αποσπασματικές κινήσεις.

Νομοθετική βάση και πηγές

Ο οδηγός βασίζεται στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο όπως ελέγχθηκε έως 4 Αυγούστου 2026. Οι παρακάτω αναφορές είναι οι κύριες διατάξεις και όχι εξαντλητική βιβλιογραφία για κάθε ειδική υπόθεση.

Αναφορά	Νομοθετική ή θεσμική πηγή
[1]	Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 20 - δικαίωμα παροχής έννομης προστασίας.
[2]	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, ιδίως άρθρα 68 και 215 για έννομο συμφέρον και άσκηση αγωγής.
[3]	Ν. 5282/2026, ΦΕΚ Α 30/27.2.2026, άρθρο 16 - προσδιορισμός δικασίμου 200 έως 210 ημέρες μετά την κατάθεση αγωγής.
[4]	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, άρθρα 682 επ., 690, 691, 691Α, 692 και 693 - ασφαλιστικά μέτρα, πιθανολόγηση, προσωρινή διαταγή και κύρια αγωγή.
[5]	Ν. 4842/2021: εισήγαγε τότε το άρθρο 732Α, το οποίο καταργήθηκε με τον ν. 5282/2026.
[6]	Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, ν. 4620/2019, ιδίως άρθρα 42, 51, 52, 53, 63 και 82.
[7]	Ποινικός Κώδικας, ν. 4619/2019, άρθρο 114 - τρίμηνη προθεσμία έγκλησης από γνώση πράξης και δράστη.
[8]	Ν. 5232/2025, άρθρο 17 - παράβολο 100 ευρώ για απολύτως κατ' έγκληση διωκόμενα εγκλήματα και νόμιμες εξαιρέσεις.
[9]	Ν. 5090/2024, άρθρο 70 - παράβολο 350 ευρώ για την προσφυγή του άρθρου 52 παρ. 2 ΚΠΔ.
[10]	Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, άρθρο 63 - τέλος 40 ευρώ για παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας.
[11]	Ν. 3226/2004 - νομική βοήθεια σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος.
[12]	Ν. 4640/2019 - διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Σημαντική εκδοτική σημείωση

Το κείμενο αποτελεί γενική νομική ενημέρωση και όχι εξατομικευμένη γνωμοδότηση ή πρόβλεψη έκβασης. Η νομοθεσία, η νομολογία, τα παράβολα και οι διαδικαστικές προθεσμίες μπορεί να μεταβληθούν. Πριν από δημοσίευση και σε κάθε πραγματική υπόθεση απαιτείται έλεγχος από δικηγόρο με πρόσβαση στα πλήρη γεγονότα και στα ισχύοντα κωδικοποιημένα κείμενα.

Πακέτο δημοσίευσης για το nomika-epilekta.gr

Πεδίο	Περιεχόμενο
Προτεινόμενο H1	Αγωγή, μήνυση ή ασφαλιστικά μέτρα; Πότε κάνουμε τι
Slug	/agogi-minysi-asfalistika-metra-pote-kano-ti
Meta title	Αγωγή, μήνυση ή ασφαλιστικά μέτρα: πότε κάνουμε τι
Meta description	Αναλυτικός οδηγός για αγωγή, μήνυση, έγκληση, ασφαλιστικά μέτρα και προσωρινή διαταγή, με προθεσμίες, κόστη και παραδείγματα.
Κύρια λέξη-κλειδί	αγωγή ή μήνυση
Δευτερεύουσες	αγωγή και μήνυση διαφορά, ασφαλιστικά μέτρα, προσωρινή διαταγή, έγκληση προθεσμία, μήνυση κόστος, πότε κάνω αγωγή
Προτεινόμενη κατηγορία	Πρακτικοί νομικοί οδηγοί
Εσωτερική σύνδεση	Εξώδικο: τι σημαίνει και τι κάνετε όταν το λάβετε, διαταγή πληρωμής, επίδοση δικαστικού εγγράφου, προσβολή προσωπικότητας, νομική βοήθεια

Προτεινόμενο απόσπασμα

Excerpt

Αγωγή, μήνυση και ασφαλιστικά μέτρα δεν είναι το ίδιο. Δείτε ποια διαδικασία επιδιώκει αποζημίωση, ποια ενεργοποιεί την ποινική δίωξη, πότε χρειάζεται προσωρινή διαταγή και ποιες προθεσμίες δεν πρέπει να χαθούν.

FAQ για structured data

Ερώτηση	Σύντομη απάντηση
Ποια είναι η διαφορά αγωγής και μήνυσης;	Η αγωγή ζητά αστική δικαστική προστασία, ενώ η μήνυση ή έγκληση ενεργοποιεί ποινική διερεύνηση.
Μπορώ να κάνω αγωγή και μήνυση μαζί;	Ναι, όταν το ίδιο περιστατικό δημιουργεί αστική αξίωση και πιθανή ποινική ευθύνη.
Πότε λήγει η προθεσμία έγκλησης;	Όταν απαιτείται έγκληση, η γενική προθεσμία είναι τρεις μήνες από τη γνώση της πράξης και του δράστη.
Πόσο κοστίζει η έγκληση;	Για τα απολύτως κατ' έγκληση εγκλήματα προβλέπεται παράβολο 100 ευρώ, με συγκεκριμένες εξαιρέσεις.
Τι είναι η προσωρινή διαταγή;	Είναι άμεση προσωρινή ρύθμιση μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων.
Χρειάζεται αγωγή μετά τα ασφαλιστικά μέτρα;	Συχνά ναι και μπορεί να ισχύει προθεσμία 60 ημερών, ανάλογα με το μέτρο και τη δικαστική απόφαση.